

15. yüzyıldan itibaren Avrupalıların özellikle Portekiz ve İspanyol sömürgeciliğinin hedefi olan Latin Amerika 1940'ların ortasından itibaren Amerika Birleşik Devletlerinin ilgisini çekmeye başladı. 1946 yılında Panama'da açtıkları "Amerikalılar Okulu" ile bölgedeki ülkelerin seçme subaylarını Amerikan sistemine göre eğitmeye başladılar. Bu okulda eğitim alan istikbal vaad eden subaylar aynı zamanda Amerikan mantalitesinde bir parçası haline geliyorlardı. 1947 yılında bölge ülkeleriyle imzalanan Rio Antlaşması Abd ile bölge ülkeler arasında askeri işbirliğini öngörüyordu. Abd'nin dünyada imzaladığı bütün askeri antlaşmalar yalnızca Abd menfaatlerine hizmet ettiğinden bu antlaşma ile de bölge ülkelerinin Abd'ye askeri anlamda bağlılıkları artmış olacaktı. Bu durum Latin Amerika'nın siyasi durumunun tayini ile çok alakalıydı. Çünkü coğrafyada asker sivil ilişkileri demokratik düzene oturtulamamıştı ve ordu faktörü çok etkindi. Bu sebeple orduya hakim olan güç ülkelerin kaderinde tayin etme kapasitesine sahip olacaktı. Soğuk Savaş adıyla icat edilen evrede latin bölgesinde kırılmalar görüldü. Sol ve Abd karşıtı akımların güçlendiği bölgenin Abd nezdinde kaybedilmesi Abd'nin sınır dolayısıyla ulusal güvenliğini tehlikeye sokardı. Bu yüzden Abd destekli askeri darbeler hem latin coğrafyasını elde tutabilmek hem de uygulanacak ekonomik programlarla Abd merkezli şirketleri zengin etmek için en temel çözüm olmuştur. Şili ve Arjantin örnekleri bu konuda çok önemlidir. Şili'de Başkan Allende'ı General Pinochet'e devirten Amerikalılar Okulu bu ülkede denetimi yeniden sağlamış ve yeni ekonomik reçetelerle ülkeyi Abd'nin arka bahçesi haline getirtmişti. Arjantin'de ise bu ekolün temsilcisi General Videla idi. Videla'nın müdahalesi neticesinde Rockefeller ailesinin yakın dostu olan Martinez De Hoz Ekonomi Bakanlığına atanmış ve hazineyi adeta dışa açmıştı. Casrto ile yıldızı barışmayan Abd "Castro'yu Öldürmenin 638 Yolu" adıyla bir belgeselde hazırlamıştı. Yani Soğuk Savaş süresince bölgenin önemli ülkeleri bir şekilde Abd denetiminde tutulmuştu. Soğuk Savaş sonrasındaki post modern dönemde bölge ülkeleri kısmi oranda asker sivil ilişkilerini düzenleme ve yeni ortaklıklar arama yoluna koyuldu. İşte bu dönemden itibaren artık adını sıkça duyuracak bir ülke olacaktı: Brezilya. Son yıllarda şaşırtıcı bir yükseliş gösteren Brezilya bugün dünyanın en büyük on ekonomisi arasına girdi. Geçmiş yıllarda Imf'den borç alan ülke artık Imf'ye 10 milyar dolar ek kredi verebilecek konuma yükselmiş oldu. 2050 ekonomik tahminlerine göre de dünyanın en büyük ekonomik güçleri arasında yer almaya devam edecek. Barışçıl amaçla uranyum zenginleştirme faaliyetleri yürüten Brezilya İran'ın nükleer denemeler sebebiyle yaptırımlara tabi tutulmasıyla ilgili Birleşmiş Milletler oylamasında da olumsuz oy kullanarak yaptırımı desteklememişti. Uluslararası ilişkilerde de politik konumunu güçlendiren Brezilya 2003'ten itibaren çok kutuplu bir düzeni amaçlayan bir açıklamayla Çin, Hindistan, Rusya ve sonradanda Güney Afrika'nın dahiliyle BRICS topluluğu üyelerinden olmuştur. CPSC; Portekizce konuşulan ülkelerle işbirliğine gidilmiş zengin yer altı kaynaklarına sahip Mozambik, Angola, Gine Bisau ve Cabo Verde ile yoğun temas kurulmuştur. Arjantin, Uruguay ve Paraguay ile Güney Ortak Pazar/MERCOSUR oluşturulmuştur. Bugün Mercosur , Avrupa Birliği ve Nafta'dan sonra dünyanın üçüncü büyük entegrasyonudur. 2003 yılında Hindistan ve Güney Afrika ülkeleriyle IBSA diyalog formunu oluşturmuş Asya ve Afrika kıtalarındaki etkinliğini artırmıştır. 2006'da 32 Afrika ve 12 Güney Amerika ülkesi ile imzalanan Abuja Beyannamesi önemli bir güney-güney ilişkisi yaratmıştır. Brezilya'nın uluslararası bir çıkışıda ilginçtir. Birleşmiş Milletler'in yapısını eleştirerek bir karar tasarısı sunmuş 6 yeni daimi ve 4 dönüşümlü üye ile Güvenlik Konseyi üye sayısının 25'e

çıkartılmasını talep etmiştir. Daimi üye olarak önerdikleri kendisinin dışında; Almanya, Hindistan, Japonya, Brezilya ve iki Afrika ülkesidir. Brezilyanın bu başarı karnesi 2003'te göreve başlayan devlet başkanı Luiz Lula ile oldukça paraleldir. Çünkü Brezilya asya ve afrika açılımlarına ağırlıklı olarak bu evrede başlamıştır. Lula, sahra altı afrika ülkelerini görev süresince 12 kez ziyaret etmiş en büyük sanayi tröstlerinden biri Odebrecht 17 bin personeli ile Angola'nın en büyük işveren durumuna gelmiştir. Bu dönemde ihracatı oldukça artan Brezilya, Rusya ile nükleer anlaşma imzaladı ve en büyük otoyol projesini Çin'e vererek küresel ilişkilerini pekiştirdi. Petrol aramaya başlayan ve bunu Fransa Rusya ortaklığı ile yapan Lula döneminde Brezilya tartışmasız olarak latin bölgesinin lideri ve bölgesel güç olmuştur.

2010'da yerini Dilma Rousseff'e bırakan Lula dönüşümün devam edeceğini biliyordu. Çünkü Rousseff, kendisinin keşfettiği ve enerji bakanı yaptığı bir siyasiydi. Bir müddet sonra Rousseff, Lula'yı Bakanların amiri konumundaki Genelkurmay başkanlığına getirerek adeta dokunulmazlık kazandırdı çünkü Lula 2018 Brezilya başkanlık seçimlerine hazırlanıyor ve oldukça büyük halk desteği olduğundan kazanmasının önünde engel bulunmaması için stratejik bir konumda bulunması gerekiyordu. Fakat Rousseff görevi sürecinde Brezilya petrol şirketi Petrobras'ta yolsuzluk yaptığı iddiasıyla kongrenin üst kanadı senato tarafından başkanlıktan alındı ve yerine yardımcısı Abd destekli Michel Temer getirildi. Bu süreçte adeta Brezilya Baharı adlı yapay bir nümayiş oluşturularak sokak gösterileriyle Rousseff'in tasfiyesi hızlandırılmıştı. Bugünlerde ise içsel gerekçelerle zaten siyasi kriz yaşayan ülke daha da güvensiz hale geldi. Askeri Polis yani bir anlamda Brezilya Jandarmasının sağlık sistemi/askeri hastanelerle alakalı protesto gösterileri sebebiyle etki alanındaki bölgeleri kapatıyor ve hükümet ise karşı cevap olarak ordu birliklerini görevlendirmeyi seçiyordu.

Brezilya'da asker devriyede

Brezilya Askeri Polisi/Jandarması ordu ile karşı karşıya
İstikrarlı Brezilya birdenbire manüplatif operasyonlarla sorunlu ve belirsiz ülke haline getirilmişti. Aslında latin coğrafyası Asya ve Ortadoğu misali gelecek vaad eden bir bölge değildir. Ortadoğu her zaman önemini koruyacaktır çünkü her dinden insana ve topluma teolojik kaynaklık eder. Asya yükselen güçlerin takibi bakımından önemlidir. Fakat önümüzdeki yüzyıllarda popülasyonlar latin amerikaya göçmeyecektir. Din savaşları ve kurgulanan üçüncü dünya savaşı bu coğrafyada yaşanmayacaktır. Küresel sermaye bu bölgeye karargah kurmayacaktır. Pekiyi Brezilya nezdinde yeniden bu coğrafyaya müdahilin gerekçeleri neler olabilir?

. Öncelikle bölge Abd ile komşudur. Yani Abd'nin sınır güvenliği bakımından kontrol edilmelidir.

. Bölge uyuşturucu kaçakçılığının istihbarat örgütlerince kullanıldığı ve özellikle Cia'nın gayri meşru gelirlerini oluşturduğu gerekçesiyle Abd dışı bir denetime izin vermemektedir.

. Brezilya'nın barışçıl amaçlıda olsa nükleer çalışmaları ve nükleer çalışmalarda bulunan İran'a karşı cephe almaması ileride bu ülke ve bu ülkenin önderliğinde bölgenin nükleer cepheye dönüşmesine sebebiyet verebilir.

. Brezilya'nın yükselen güçler ile teması ve işbirliği başka ülkeler içinde motive edici bir unsur olabilir.

. Brezilya'nın Afrika kıtasındaki etkinliği ise bu kıtada oldukça etkin olmaya çalışan Abd'yi rahatsız etmektedir.

. Bölgede din savaşı yaşanmamaktadır ve küreselcilerin kurguladığı Armageddon'un merkezinden oldukça uzaktır. Fakat bu mezhep çekişmesi olmadığı anlamına gelmez. Latin Amerika'da halen güçlü bir evanjelis temel inşa edilememiştir. Brezilya ve nezdinde latin hinterland protestan misyonerlerce çalışma sahası dahilindedir.

Bir diğer örnek İzlanda'da ise yine halk hareketleriyle Başbakan istifaya götürülmüştür. Arktik bölgesindeki buzulların erimesiyle Panama ve Süveyş kanalına alternatif ticaret yollarının çıkabileceği İzlanda'nın gelecekte ticaret merkezine dönüşeceği beklentisi stratejistlerce yorumlanmaktadır. Rus petrol ve gazıda Norveç üzerinden İzlanda kıta sahanlığından geçerek Kuzey Amerika'ya ulaşacaktır. Yani Soğuk Savaş evresinde yıldızı parlayan ve sonrasında unutulmuş İzlanda'nın yakın gelecekte yine gündeme geleceği düşünülmektedir. Bir süre önce Panama menşeli hukuk firması Mossac Fonseca'nın sızdırdığı belgelerde; Çin, İran, Azerbaycan, Pakistan, Kuzey Kore gibi ülkelerin adı sıkça geçiyordu. Bunun İzlanda'ya dayanan ayağında ise Başbakan Sigmundur Gunnlaugsson bir şirketle alakalı ilişkisinin servis edilmesi sebebiyle istifa etmişti. Burada bir ayrıntı çok ilginçtir. Şirketle ilgili ithamlardan biri yaptırımları delmektir.

İzlanda'da halk sokağa döküldü

İzlanda ve geniş katılımlı sivil itaatsizlik

Fraklı ülkelerdeki olaylarda yaşanan gelişmeler göstermiştirki Türkiye’de oldukça benzer hadisler yaşamıştır. Özellikle 2004’den itibaren Serbest Ticaret Anlaşmalarıyla Ortadoğu’ya açılan Türkiye bir dönem İsrail ile Lübnan arabuluculuğuna soyunmuş ve Brezilya misali İran’a yaptırım içeren tasarı hakkında olumsuz oy kullanmıştı. Özellikle Tika aracılığıyla afrika ve sahra altı açılımı başlatan Türkiye irili ufaklı pekçok ülkeyle yeni anlaşmalar imzaladı ve hayata geçirdiği Maarif Vakfıyl a bu ülkelerde eğitim kurumları var edebilmek için kolları sıvadı. Körfez ülkeleri ile arası oldukça iyi olan Türkiye’nin Birleşmiş Milletler ile alakalı söylemi Brezilya ile benzerlik gösterir. Türkiye’de BM yapısını eleştirmekle beraber “Dünya Beşten Büyüktür” sloganıyla güvenlik konseyi yapısının değiştirilmesini ve kendisinin bu yapıda yer almasını işaret etmektedir. Bu gibi faktörler işte bir süredir toplu sivil itaatsizlik gösterilerinin lobilerce hayata geçirilmesini hızlandırmış ve İzlanda benzeri sızıntılar sebebiyle özellikle 2013Den beri polis asker ya da yargı destekli darbe girişimleri birbiri ardınca sıralanmıştır. Brezilya’da eskinin enerji bakanı yeninin devlet başkanını istifa ettiren tertip enerji politikaları sebebiyle Türkiye’de de 17/25 Aralık 2013 tarihinde sahnelenmiş ancak başarıya ulaşamamıştı. İzlanda örneğinde olduğu gibi ise Türkiye’de de HalkBank İran’a karşı uygulanan yaptırımların delinmesine sebebiyet verdiği gerekçesiyle afişe edilmiş ve usulsüzlük yapıldığı gündeme getirilerek dönemin hükümeti sıkıştırılmıştı. İzlanda da ki atmosferi hazırlamak için Soros destekli paravan bir şirket devreye sokulmuştu. Türkiye’de ise operasyonun merkezi sahte sosyal medya hesapları ve paravan internet siteleriydi. Brezilya’da bugün Jandarma nasıl sokağa indiyse Türkiye’de de 15 Temmuz askeri kalkışmasında Jandarma Karargahı darbe karargahı olarak görev yapmış ve 16 Temmuz akşamına kadar çatışmalar devam etmişti. İzlanda da görülen sivil itaatsizlik eylemlerinin benzeri 2013 Gezi vakasında da aynıydı. Gezi elbette çevresel hassasiyetle ortaya çıkmıştı fakat bir müddet sonra Bayburt ve Bingöl dışında 79 Vilayeti kapsayan ve doğa ile alakası olmayan sloganlarla hükümeti istifaya davet eden bir güç unsuruna dönüştürülmüştü.

Neticede Türkiye bir askeri darbe atlattı fakat umulan bir siyasi değişim yaşanmadı. Brezilya ve İzlanda'da ise küresel planlar gereğince başarıya ulaşıldı. Türkiye açısından henüz herşey bitmiş değildir. Brezilya ve İzlanda'da ki olayların parçalarını; sivil itaatsizlikler, halk ayaklanmaları, dosya servisleri, paravan odaklar, militer kıpırdanmalar oluşturmaktadır. Bunların hepsini Türkiye yaşamıştır. O halde bundan sonrası için tasarlanan bambaşka bir metot olabileceği gibi yaşadığı girişimlerin topyekün toplamıda olabilir. İşte bu yüzden Türk güvenlik bürokrasisinin eşgüdüm, yeniden ve yerinde yapılanmaya her zamankinden daha fazla ihtiyacı var. Küreselcilerin bildikleri bütün planları uygulamak isteyecekleri açıktır. Yani Türkiye atlattığı tehlikelerle bir daha karşılaşacak gibi tedbir almalı fakat yeni girişimlerin ne olabileceği yönünde detaylı bir milli güvenlik konseptinide belirlemelidir.

[status draft]

[nogallery]

[geotag on]

[publicize off|twitter|facebook]

[category güvenlik]

[tags KÜRESEL GÜÇLER DOSYASI, KÜRESEL, GÜÇ, BREZİLYA, İZLANDA, TÜRKİYE]